

Redakatoriaus žodis

SAŽINĖS BALSAS BUS STIPRESNIS...

Vieni sako, kad mes per daug dažnai visokiems reikalams renkame aukas, ki kiti daro pastabas, kad naujai atvažiavusieji nemoka išnaudoti progų ir nemoka iš piniginių išprašyti tu pinigų, kurie jau paskirti atiduoti. Bet gyvenimo praktikoje aukų rinkėjai beveik niekad nesutinka tokių aukotojų, kurie sakyti, kad duosiu dar daugiau, ateikit už savaitės ar mėnesio. Tik sutinka tokius, kurių vieni auką, ir nemažą, atiduoda šypsodamiesi, gi kiti susiraukę, nepasitenkinimą rodydami.

Vasario šešioktosios proga aukų rinkėjų adresu teko nugalėti aštuntųjų pastabų. Įredakeiją atėjo ir keli laišukai, pilni pasipiktinimo, kuriuose buvo rašoma, kad kol "grigaitijada" šeiminkaus Taryboje aukų ne duosim". Girdi, geriausias paties Grigaičio veiklos ir sąžinės paveikslas atsispindi pačioje Naujienose, kur sudedamas visosios šiuokšės ir asmeniniai šmeištai. Ir, girdi, tai Tarybos sekretoriaus redaguojamas laikraštis. Vienas, net klausė, ar šauktuką padėdamas klausia, kur tokie asmenys gali nuvesti. Mums sunku atsakyti, bet žinoma, kad pilnam gyvenimui juk reikalinga ir šiuokščių dėžė...

Gali aukotojų Grigaitis patikti ar nepatikti, bet laisvės reikalui pinigų reikia. Reikia jo ir čia Amerikoje, reikia ir Europoje, reikia ir kitur. Vieni tą pinigą gali atiduoti per Tarybos rinkėjus, kiti gali tiesiai pasiųsti Tautos Fondui į Vokietiją, tretieji gali atiduoti Lietuvos Raudonajam Kryžiui, ketvirtieji gali siųsti Vasario Šešioktosios gimnazijai, penktieji vargo mokykloms Vokietijoje, šešti Balfui ir t. t. Žodžiu, jei vienas žiūrima pagrįsto nepasitenkinimo, tai kitur jo nėra, ir galima pasirinkti kam jį atiduoti.

Blogiausia su tais, kurie labai sunkiai skiria šį savo pinigų, ir nenorėdami skirtis, išsivalgo visokių priežasčių. Girdi, jis toks ir toks, taigi niekam neduosiu. — Kaip tai nieko, vieno tokiu paklausiau, kuris labai entuziastiškai nusiteikęs ir mane nutraukė, kad diplomatinėje ir valstybinėje veikloje min. St. Lozoraitis neprivalėtų turėti jokių savo pažiūrų ir aspiracijų. O jeigu norėtų turėti ir tas pažiūras pasakyti, tai tegu visai pasitraukia nuo vadovavimo Lietuvos diplomacijai užsienio, nes to... "reikalauja Lietuvos laisvinimo byla" (!!!) Tai kieno pažiūras jis savo darbe turėtų reikšti ir vykdyti? Ar prel. Krupavičiaus, ar Dr. Trimako, ar šiaip kieno nors kito? Ir kodėl būtinai jį ar kieno nors kito, tik ne savo? Matote, ligi kiek mūsų kiti jau prisigalvoję...

Taip prakalbėjęs, Dr. Trimakotūs ir apsiėmę, negalim nors dalį tada patirto džiaugsmo grąžinti tiems, kurie jo laukia. Atsakykim: tikrai galim! Ir jį atiduokim!

Vyrai ir moterys, geri tautiečiai, jei jums nepatinka vienos organizacijos iškaba, pasirinkit kitą, bet neišsivalokit nesamų dalykų ir už jų nepasilepkit patys, kad taip elgdami galėtumėt savoju užgniaužti kitiems taip reikalingą dolerį. Tas doleris jūsų saujoj gali likti, bet sąžinės balsas bus stipresnis ir dėl jo tikrai dažnai nervuositės, kol pagaliau tą saują turėsite atgniaužti.

Prisipažinkim, kad su mažomis išimtimis, visi esam sotūs ir gerai apsiėmę. Prisipažinkim, kad buvo mūsų gyvenime tokių dienų, kada labai laukėm artimo pagalbos. Ir dažnai ji atėjo net iš mums nepažįstamos rankos. Ar dabar, kada esam

Ir varnas varnui kerta aki...

Senovėje lietuviai turėjo gražias, kurios yra artimas ūkininžių patarlę: varnas varnui akies nekerta. Dabar kiti laikai ir todėl kitaip yra. Dabar jau ir varnas varnui aki kerta, kur tik yra vadinas Lietuvos Diplomati

Toks yra įspūdis, paskaičius š. m. LIETUVIŲ DIENŲ Nr. 1 (dėta Dr. A. Trimako straipsnį — "Suaktyvintinas laisvinimo darbas"). Dr. Trimakas, be abejo, visai teisingai ten nurodo, kad laisvinimo darbas reikia suaktyvinti įvairiose srityse. Galėtų būti pridėti, ne tik diplomatų tarpe ir Vlike, bet ir Lietuvos Laisvės Komitete, kurio nariu yra straipsnio autorius.

Bet kaip praktikoje tas darbas galėtų būti suaktyvintas? Trimakui atrodo, kad yra kaltininkų dėl laisvinimo darbo neaktyvumo. Visus veiksmus jis išgeria, kaip labai darbingus, — išskyrus diplomatus ir Lietuvos Diplomati

Trimakas nurodo diplomatus, kad jiems "atstovavimu neužtenka". Jie, sako, "dargi galėtų ir turėtų padėti Vlikui paskelbti erzininę vyriausybę ir gauti jai kitių tautų pritarimo veikti Lietuvos vardu. Keista, nejaugi jau pats Vlikas nebegalėtų paskelbti erzininės vyriausybės. O kai dėl išgavimo jai kitių tautų pritarimo, tai gal čia ir Dr. Trimakas dar galėtų kiek prisidėti savo patarimu, nes toks pritarimas išgauti jeigu dar visai negalima, tai bent labai ir labai nelengva. Jeigu Trimakas to dar nežino, tai ir kitiems tegu nežino, ką anie "galėtų" ir "turėtų" padaryti.

Didžiausių trūkumų Dr. Trimakas tačiau randa Lietuvos Diplomati

Dar blogiau — Lietuvos Diplomati

Tokių pažiūrų dar nedaug buvo girdėti mūsų spaudoje. Iš to išeina, kad diplomatinėje ir valstybinėje veikloje min. St. Lozoraitis neprivalėtų turėti jokių savo pažiūrų ir aspiracijų. O jeigu norėtų turėti ir tas pažiūras pasakyti, tai tegu visai pasitraukia nuo vadovavimo Lietuvos diplomacijai užsienio, nes to... "reikalauja Lietuvos laisvinimo byla" (!!!) Tai kieno pažiūras jis savo darbe turėtų reikšti ir vykdyti? Ar prel. Krupavičiaus, ar Dr. Trimako, ar šiaip kieno nors kito? Ir kodėl būtinai jį ar kieno nors kito, tik ne savo? Matote, ligi kiek mūsų kiti jau prisigalvoję...

Taip prakalbėjęs, Dr. Trimakotūs ir apsiėmę, negalim nors dalį tada patirto džiaugsmo grąžinti tiems, kurie jo laukia. Atsakykim: tikrai galim! Ir jį atiduokim!

Vyrai ir moterys, geri tautiečiai, jei jums nepatinka vienos organizacijos iškaba, pasirinkit kitą, bet neišsivalokit nesamų dalykų ir už jų nepasilepkit patys, kad taip elgdami galėtumėt savoju užgniaužti kitiems taip reikalingą dolerį. Tas doleris jūsų saujoj gali likti, bet sąžinės balsas bus stipresnis ir dėl jo tikrai dažnai nervuositės, kol pagaliau tą saują turėsite atgniaužti.

Prisipažinkim, kad su mažomis išimtimis, visi esam sotūs ir gerai apsiėmę. Prisipažinkim, kad buvo mūsų gyvenime tokių dienų, kada labai laukėm artimo pagalbos. Ir dažnai ji atėjo net iš mums nepažįstamos rankos. Ar dabar, kada esam

kas, kuris yra artimas ūkininžių Sąjungai, gražiai papildo mintis ūkininčių Sąjungos atstodėl kitaip yra. Dabar jau ir vo Vlike, Dr. P. Kárvelio, kuris yra vadinas Lietuvos Diplomati

Prikišimas Lietuvos Diplomati

Kaip minėjome, Dr. Trimakas yra Lietuvos Laisvės Komiteto narys... Labai apgailestina, kad jis savo grupės ir tradicinę krikščionių demokratų bloko politiką įveda į LL Komitetą — partinę kovos politiką prieš Liet. Diplomati

Tokiomis aplinkybėmis Dr. Trimako "diplomati" yra daugiau negu abejotinos vertės. Tokia "politika" yra priežastimi, kad ir lietuviškas akademinis jaunimas dabar šalinasi nuo politinės veiklos, nes jis mato, kokie metodai ir kokia politinė etika čionai tebeaudojama ir kad ta visa "laisvinimo veikla" vis tebeverčiama tik intrigomis ir partiniais išskaidymais. Velutui Dr. Trimakas šaukia: "jį akademinį jaunimą ir kaltina jį "neveiklumu". Tam jaunimui, matyt, ne prie širdies trimakiškos insinucijos ir kiekvieno atveju jį jaunimo programą neįeina Trimako raginimas, kad min. Lozoraitis neatidėliojant būtų nušalintas nuo darbo, jeigu jis turi savo pažiūras, o ne visuomet priima Dr. Trimako ar jo bendraminčių pažiūras.

Dr. Trimakas pats yra buvęs Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos augstesnis pareigūnas, tokiu yra reikšėjęs dar ir Vokietijoje. Min. Lozoraitis jam yra šefas, skirtas paskutinio Liet. užsienio reikalų ministerio

A. Smetonos raštu mintys

J. JUREVICIUS

Sunkiose gyvenimo valandose žmogaus žvilgsnis dažniausiai krypta į praeitį, ypatingai į tokią praeitį, kuri buvo daug skaistesnė už niūrią dabartį. Šiandien bene daugiausia mums stiprybės gali duoti mūsų tautinio atgimimo žadintojai ir kovotojai.

Šia proga prisiminsime keletą minčių iš A. Smetonos raštų, kurios ir dabar tebėra aktualios.

1902 m. baigęs Petrapilio universitetą, jaunas teisininkas A. Smetona persikėlė gyventi į Vilnių ir čia jis pradėjo publicistini darbą — "Lietuvos ūkininko" savaitraštyje, paskui "Vilniaus žinių" dienraštyje ir pagaliau jo paties 1907 m. įsteigto "Viltje".

Nepriklausomoje Lietuvoje A. Smetonos raštai buvo išleisti penkiose tomuose: a) Vienybės Gairėmis, b) Šviesos Taisais, c) Atgimstant, d) Lietuvių santykiai su Lenkais ir e) Pasakyta — Parašyta.

1908 m. "Viltje" A. Smetona rašė, kad lietuvis inteligentas neturi atitrūkti nuo liaudies, nuo to kamieno, iš kurio jis yra kilęs, tarp jo ir kaimo turi būti tampriai ryšiai... Toliau A. Smetona rašė — šiuo laiku ypač reikalinga vienybė. Liaukimės buvę šakoti ir netalpi ir, gerai apsidairę, išvysime turį daugiau bendrų, negu skirtingų ypatybių. Dabar yra atėjusi valanda visoms srovėms viena vaga tekėti.

Kaip ta pažiūra tinka ir mūsų išeivių gyvenimui. Gana tų partinių rietenų, visokių sąvokų, o ne kitus apgaudinėjantių gudrybių, o daugiau realaus darbo ir susipratimo savybėje.

Anais laikais visokomis srovėmis reikšėsi lietuvių gyvybė, kol jos galiausiai susijungė, sutapo vienon tekmen ir sudarė vieningą laisvą Lietuvą. Buvo pastatytas valstybės rūmai bendromis pajėgomis ir mes visi galėjome tilpti jo pastogėje. Valstybė galima juk sugyventi su tautos namais, o tautą su didžiuole šeimynų-šeimyna, kuri laikosi teisybe, drausme, susiklausimu, pasitikėjimu ir darbštumu. Ir atrodo, kad ir šiuo metu būdami daugiau vieningi ir susiklausę vėl atgausime prarastą valstybės rūmą.

1918 m. lapkričio 11 d. Vilniuje, Valstybės Tarybos salėje, kur dalyvavo ir nemažas skaičius užsieniečių, A. Smetona, kaip Valstybės Tarybos pirmininkas, prabilo šiais žodžiais: — Lietuviai atėjo rimtoji valanda tapti vėl nepriklausoma, savarankiška salimi, koki ji yra kitados buvusi. Kad mes jaučiames esą visiškai arti tos se-

J. Urbšio. Jei jis to formaliai nemori pripažinti, tai jo asmeniškas reikalas, bet mums atrodo, kad bent moralinis to faktas pripažinimas ar bent skaitymasis su tuo įeity į diplomatiškai išauklėto buv. valstybės pareigūno taktą, mandagumą ir sąiską.

Bet minėtas jo straipsnis parodė, kad siauras partietis tokiu ir pasiliko. A. D.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

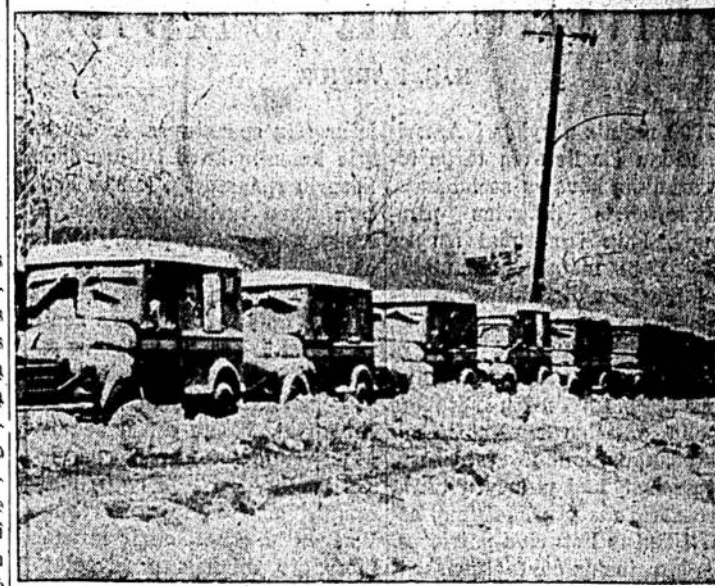
Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

6755 So. Western Ave

Chicago 36, Ill.

Clevelando gatvėse, iškritus gausiam sniegui, susigrūdę stovi pašto sunkvežimiai. Clevelandas dėl sniego turėjo pakelti ir nemažus nuostolius: miesto savivaldybė už valymo darbus, įmonės ir darbininkai negalėdami dirbti.

lėtų uždegti daugybę kraštų, ir tautos kalba, jos papročiai, bet nieko nekaltos tautos pakliūtų jo pašvaistėn. Labiausiai bangu mažosioms valstybėms, kad jų kuri didžioji valstybė nesunaikintų".

A. Smetona, pats daugiausia dirbęs dėl tautos laisvės, aną iškilmingą valandą prisiminė tuos šimtus ir tūkstančius žmonių už tautos skaidriąją ateitį tėvynainių, kurie nesigailėjo nei vargo, nei savo jaunystės, nei savo gyvybės, kad tik Lietuvą iš mirusiųjų prikeltų. Jis čia prisiminė šimtus prastų žmonių, kurie nesigailėdami trūsio ir nebūdami vargo, leido savo vaikams mokslui, kad jie, šviesos įsigiję, išvestų tautą iš vergijos. Prisiminė gausiąją pasisventėlių knygnešių būrį, kurie nebūdami šalčio Sibiro ir kalėjimų, skleidė raštą po Lietuvos sodžius. Prisiminė rusų žandarų užkauktą, pačiam žulime žuvusį dr. V. Kudirką ir daugelį kitų šviesuolių, vedusių mūsų tautą į laisvę. Ir jų aukos neuėjo velti — Lietuva kėlėsi.

A. Smetona išėjęs rusiškąją mokyklą, matęs joje daug negerovės ir netobulumų, 1934 m. besimokančiai jaunomenei tarp kitko pasakė: — "Kokia didelė laimė mokyti ir mokytis savoje mokykloje! Jauku, ramu jos viduje ir aplink ją. Visa sava, nebėra bedugnės tarp mokytojų ir mokslėivių, dėstoma gimtąja kalba, visas kraštas nusagstytas tankiu mokyklų tinklu. Tai lyg žvaigždėtas dangus žemėje, tai lyg vasaros naktį šviesuoliai valbali. Visa jauna, šviečia ir juda. Ne tik šviečia, bet ir šildo. Tai tautiška šviesa, tautiška mokykla, kokios troško mūsų tautos žadintojai. Dabar Lietuva turi visokių mokyklų, kokios tinka savo reikalams: žemės ūkiui, prekybai, pramonei, menui, mokslui, technikai. Savi mokytojai, ne tik moka, bet ir auklėja. Teikdami mokslėivams žinių, lavindami jo protą, nepamiršta jų sielos nei kūno kultūros. Be augštojo mokslo ir be augštojo meno tautos kultūra juk negalėtų sėkmingai tarpti. Tautiška mokykla, tautiška šviesa yra mūsų visų brangiausias dalykas. Neturėdami savo meno ir savo mokslo įstaigų, verčiami buvome likti patamsėje arba svetur įjieskoti ko mums stigo. Tai buvo skolintas grožis, skolintos žinios, o savo dvasinės gerybės tūnojo niekam nežinomos. Dėlto mokykla turi būti jautri visam tautos gyvenimui, o labiausia Lietuvos laisvei".

1934 m. švedamas šėjų dešimčių metų sukaktį A. Smetona kalbėdamas į lietuvių tautą tarp kitko pasakė: — "Kas gi mums labiausiai šandieną rūpi? Kas daugiausia vargina mūsų galvas? — Nerimas, tikrojo rytojaus nebūvimas. Pasaulio galybės nesutaria, tautos susitikdamos nesivadovauja teisingumu, dėl to kyla jų tarpe rietenų ir baimių. Nėjūiomis karo šmėklos pasivaidina. Kad taika būtų išlaikyta, valstybės vyrai įieško tam visokių priemonių, nori pažaboti smurtininkus. Jei vienu kitu pratrūktų karo gaisras, tai ga-

Plans Get-together

Keeps Tabs on the Youngsters

MŪSŲ TELEFONAS YRA kaip vienas iš šeimos narių

Per tas užimtas dienas kai jaunesnių šeimos narių nėra namuose jūsų telefono yra greitas ir malonus būdas su jais susisiekti. Telefono pašaukimąs, per miestą ar per visą valstybę, užima tarpus tarp apsilankymų... suruošia tuos labai svarbius pasimatymus... pašalina rūpestį dažniais "balso apsilankymais"... duoda jums progą žinoti apie jūsų vaikų užsiėmimą. Taip, jūsų telefonas yra pasiruošęs sujungti šeimą daugeliu būdų... ir už nepaprastai mažą kainą. Tik pasitikrinkit tolimo pasikalbėjimo kainas jūsų telefono knygos viršelio vidurinėje pusėje.

Jums, kaip ir kitiems, patiks naudotis šiuo populiariu pataravimu. (Nuo karo pabaigos tolimo pasikalbėjimo, šaukimų skaičius pakilo 80%). Todėl mes taip smarkiai plačiam ir gerinam tolimo pasikalbėjimo įrengimus. Kai tik įprastį šaukti tolimą pasikalbėjimą, mes esame tikri, kad jūs sutiksit, kad jūsų telefonas yra "kaip vienas iš šeimos narių".

Geriausias įmanomas telefono patarnavimas už žemiausią kainą!

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

